

Radikal, 9 Eylül 2011, Koray Çalışkan

AKP'nin En Büyük Hatası: Yeni TÜBA

Siyasetin özerkliğini tesis etme süreci ironik. Asker siyasi alandan çekilirken, siyasetçi ehil olmadığı alanlarda söz sahibi olmak istiyor.

AKP döneminde Türkiye'de olumlu olumsuz birçok şey oldu. Memleket açısından en önemli gelişme, ordunun siyasetten uzaklaştırılması. Artık yalnızca siyasetin ehli olanlar ve seçimle işbaşına gelenler ülkeyi yönetecek. Askeri birikimi olanlar askeri olmayan konulara karışamayacak. Siyasetin özerk alanının korunması AKP'nin başarı hanesine yazılacak.

Ancak siyasetin özerkliğini tesis etme süreci garip ve üzücü bir ironiye sahip. Asker siyasi alandan çekilirken, siyaset her yere giriyor, siyasetçi ehil olmadığı alanlarda söz sahibi olmak istiyor. Hükümet 27 Ağustos'ta çıkardığı bir kanun hükmünde kararnameyle bilim dünyasının özerkliğine büyük bir darbe vurdu. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) üyelerinin üçte birini kendisi, üçte birini neredeyse kendisinin seçtiği YÖK ve kalanını TÜBA seçecekmiş.

Yani TÜBA'ya kimin gireceğini bakanlar belirleyecekmiş. Bence bu, AKP'nin şimdiye kadar yaptığı en bariz, en korkunç, sonuçları en vahim hata. Üç nedeni var.

BİR: Siyasi

Asker siyasete karışmaktan kendi işini yapamıyor, derdik. Şimdi hükümet başkalarının işine karışmaktan kendi işini yapamayacak. Yürütmeye ehil olmadığı ve başka tür bir uzmanlık gerektiren işleri yıkmak, torba yasalarla sorumluluk torbasının içine elinin yettiği her şeyi atmak yürütmeyi yaya bırakır. Genel idareyi zayıflatır.

İKİ: Bilimsel

Bilimsel gelişmenin ilk ve en önemli koşulu olan ve yalnızca ve yalnızca bilimsel kriterlere göre koordine edilmesi gereken alana siyaset girerse sonuç hüsrana olur. Adında 'bilim' olan bir bakanlığın kurulduğu bu günlerde bilimsel üretime darbe vurmamak tam bir skandal. Türkiye'nin en prestijli kurumunu küstürmek, bilim insanlarına "Siz kendiniz bu işi yapamazsınız, biz siyasetçiler kimi nereye seçeceğinize karar veririz" demek, bu insanları bu ülkeden de bilimsel üretimden de uzaklaştırır.

Bilim müdüriyete gelmez. Gelseydi insanıyet mağaradan çıkamazdı.

ÜÇ: İktisadi

Türkiye'de ciddi bir sermaye birikimi yok. Petrol gibi büyümede kullanılabilecek para eden bir doğal kaynağı da yok. Sömürgecilere has, Batı'nın yiye yiye hâlâ bitiremediği bir rantı da yok. Tek şansı iyi organizasyonla idari maliyeti düşürmek ve bilimsel gelişmeyle artı değer üretimi yüksek bir ekonomi kurmak. İdareye bilimin müdüriyetini bağlayınca organizasyondan kalıyorsunuz zaten. Üzerine bilim insanlarını itip kakınca, oradan iktisadi gelişmeye tercüme edilecek buluş, icat gelmez. Bilim insanı her zaman daha özgür olduğu yerde çalışır.

Türkiye bilim dünyası bu yanlış kararı sineye çekecek onursuzlukta değil. TÜBA Türkiye'nin en prestijli kurumu. Ülkemizin tek akademisi. Dünyada bizi temsil eden, küresel bilimsel platformların yöneticilerinin üyesi olduğu özel ve özerk bir kurum. TÜBA bu özelliğini yitirince akademi üyelerinin orada duracağını hiç sanmıyorum. Kendisi de akademisyen olan Cumhurbaşkanı'yla görüşecekler. Bu hatadan dönülmesi için yardımını talep edecekler.

Eğer sonuç alınmazsa yapılacak açıktır. Özerklik tavizsiz bir hassasiyetle korunduğu zaman sahip olunan bir şeydir. TÜBA üyeleri taviz verirse Türkiye bilim dünyasına karşı en büyük zararı verirler. Eğer hükümet bu yanlışından dönmezse, yapılması gereken, hükümet fermanı için bilim insanlarının hükümet kapısında sıraya girmeyip kendi özerk akademilerini kurmalarıdır. Gerçeğin peşinde olmak gibi etik ve erdemli bir amaca sahip bilim insanları, bunu yapmaları için en önemli koşul olan bilimsel özerkliği savunma konusunda korkak davranırlarsa, karanlığı aydınlatma konusunda, bilinmeyen üstüne gitme meselesinde güvenilirliklerini yitirirler. İleride "Ben o günlerde nasıl davrandım" diye düşünürken, torunlarına anlatmak için güzel bir fırsat var ellerinde. İyi kullananları sayacağız. Sinip eyvallah diyenleri öğrencilerimize anlatacağız. En azından, Türkiye nasıl kaybetti, onu öğrenirler... ♦